

დროება

რედაქცია: სალოლაქზე, ზალის ქუჩაზე, მ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეზე მცხოვრებთათვის: ВЪ ТИФЛИСѢ. ВЪ РЕДАКЦІЮ „ДРОБНА“.

ბაზეთის ფასი: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ფასი განსხვავდება დროებით ასოზე 1 კაპ., რეკლამების ცეროთი — 5 კაპ., პატარათი — 4 კაპ.

რედაქციას უზღუდა აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოუზავნილი სტატეები. დაუბეჭდელი სტატეები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ფ. ელიოზის დღესასწაულის გამო, ხვალ, შაბათს, ბაზეთი არ გამოვა.

როგორღე მიღებული ამბავი, რომ ამ ქალაქში დაუჭირავთ პოეტნივე, რომელიც, როგორც აღმოჩნდა, არის ის პირი, რომელმაც ლენ.-ადიუტანტის ღრენტენლის მოკვლა განიზრახა.

კეტიკაშვილის ბირჟა, 18 ივლისს (ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ნახევარი წლის ხელის-მოწერა

სტამბოლი, 16 ივლისს. ღღეს, სალამოს 6 საათზე პორტაში წაიკითხეს ხონტქრის ჰატტი, რომელიდამაც სჩანს, რომ სულთანი დათანხმებულია ხაირედინ-ფაშის მთავარ ვეზირობიდან დათხოვნაზე; იმის მოადგილედ პირველ მინისტრად დანიშნა პარიჭი-ფაშა; დანარჩენი მინისტრები ისევ თავ-თავიანთად იღივებენ.

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემის	95—37
მეორე — — —	94—25
მესამე — — —	94—37
მეოთხე — — —	94—50
აღმოსავლეთის პირ.	92—75
აღმოსავლეთის მორე	92—12
აღმოსავლეთის, მესამე	92—50
ოქრო, 1/2 იმპერიალი	8 —
ოთხილ. თავად-აზნ.	ბანკის
გირაოს ფურცელი	— —
შინაგანი 5% სესხის ბილეთები	

„დროებაზე“

კეტიკაშვილი, 17 ივლისს. „მმართველობის მოამბეში“ დაბეჭდილია ლენ. სტალინისაგან სამხედრო მინისტრთან გრაფ შილიუტინთან ბურგასილამ გამოგზავნილი დეპეშა, რომელშიაც იწერება, რომ იმან გამოისტუმრა აღმოსავლეთ რუმელიიდან უკანასკნელი რუსის სალდათი და ახლა თვითონაც ჯდება გემზე. რუმელიაში ამ ქამად სრული მშვიდობიანობა არის; ხალხმა დიდს პატივით გააცილა უკან დაბრუნებული რუსის ჯარებიო.

	მან. კაპ.
პირველი სესხის — —	233—75
მეორე სესხის — —	233—25
1 მანეთი ღირს:	
ლონდონი — —	25 — ჰენსი
ბერლინი — —	125—75 ცენტი
პარიჟი — —	213 — სანტიმი
ვენა — —	263—25 ჰფინიგი
პავკასიის კერასინი — —	

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

კეტიკაშვილი, 17 ივლ სს. ბაზეთს „ნოვოე მრემიაში“ დაბეჭდილია ტაგან-

ფელტონი

მზავრის შენიშვნები

ბაჰამადიანებულს საქართველოში. (ბაგრაძელები)

წვედი ჩემ ნაცნობთან იმ იმედით, რომ მეორე დღეს დამეთვარიალებინა ჩვენი პორტო-ფრანკო და გიმეცნო რიგთანად.

მაგრამ ეს განზრახვა ვერ მოვიყვანე სისრულეში. მხოლოდ კი ჩემმა ნაცნობმა შემაყენა ერთ მაღლობ ადგილზედ და დამანახვა იქიდან ერთი უშველებელი ატკეცილი კლდე:

— აგე ის არის შაჯეთის ციხე, აი, რომელზედაც რუსთაველი ამოიბნა:

შაჯთა ქალაქი აქამდის მტერთაგან უბრძოლველია, მაღალა შიგან მაგარი კლდე მაგარი და გრძელია, მას კლდესა შიგან ვერაბი ახაძრამელი ხერო-

და მუნ არს მართა მნათობი, მისთა შემყრელითა მწველია.

ჩემმა მემუსაიფემ დამანახვა გამხდარი, გაფითრებული ახალ-გაზდა ბიჭები და მითხრა:

— აგერ ეგენი არიან შაჯეთის ციხის მცხოვრებლები, რომელთაც რუსთაველი თავის უკედავ პოემაში შაჯებს უძახის!

მე მათში ქაჯური ვერა შევნიშნე-რა: პირის სახე, მოწყობილება ტანისა ნამდელიათ ახალციხის მაზრის სოფლის მცხოვრებლებს წარმოგიდგენდათ; ენა კი თითქმის მეგრული იყო. როცა მე ამაზე ეჭვი გამოვაცხადე, იმან მოიტანა „მეფხვის ტყაოსანი“, საიდანაც წამიკითხა შემდეგი:

შაჯნი სახელათ მით ჰქვიან, არიან ერთად კრბუღნი, ტანნი გრძინობსა მცოდნენი, ზედან გახლოდენი ბუღლი შოველთა კაცთა მანებ, რგი ვერვისგან ენე-ბუღნი, და მათი შემხმელნი წამოვდენ დამბარნი, დაც-ბილებულნი.

— შინ იცის, სწორეთ კი ამ ხალხზეა თქვაში? ვკითხე მე. ნა—ჯერ მოიტა, ქვევით წაგიკითხო.

აქსთის ქაჯსა უხმოზენ გარეშემონი ევე-ლანი, თვაზა იგიცა კაცნა ჩვენებრვე ხორცეღანი.

არ ვიცი რამდენად მართალია ჩემი ნაცნობის ნაამბობი... — ბევრიც რამ უნდა ეთქვა იმას ჩემთვის; მაგრამ ღრომ ნება არ მომცა: შოროხის ხეაბისკენ მივიჩქარებოდი, საიდგანან მოსულიყვნენ მენავეები.

— სადაურები ხართ? ვკითხე ერთს მათგანს.

— ხებელები ვართ *).

მრთს იმათგანს შეინ-ალა ერქვა. შეეტეს ნაწილად ამ ალასთან მომდროდა მუსაიფი.

— ართინამდის მივიღივართ, რას გამომართმეთ?

— ხუთ მანეთ ნაკლებით არ წაგიყვანთ. ბევრი წვალება უნდა აქედგან წასვლას.

* ბოღიშს ვიხდი მკითხველთან, თუ აქაური ხალხის ნალაპარაკები იმ კილოზე ვერ გადმოგვცით, როგორც კილოზე იგინი ლაპარაკობენ, ე. ი. მთიულურ კილოზედ. იმერული და თათრული სიტყვები ბევრ ურევია ამათ ლაპარაკში.

საქართველო

დღისური

* * * დიდ მთავარს პაეკასიის ნამესტნიკს ამ თვის 25-სათვის მოელიან აქ; მესამე დღეს 27-ს მისი უმაღლესობა ბორჯომში წაბრძანდება.

* * * პეტერბურლის გაზეთს „ნოვოე მრეშიაში“ დაბეჭდილია შემდეგი ამბავი ბაქო-თფილისის რკინის გზის თაობაზე: „უშამდგომლობა ბაქოს რკინის გზის გაყვანის შესახებ მინისტრების კომიტეტში შეიტანეს ამ დღეებში. ამბობენ, რომ ამ გზის გაკეთებას სხვა რკინის გზებზე უფრო ადრე შეუდგებიანო.“

დიდი ხანია გვესმის ეს, მაგრამ, ბოლოს კი არა, დაწყებასაც რომ ვეღარ მოვესწარი ამ გზის მუშაობისას!

* * * მრთს რუსულ გაზეთში („რუსკაია პრედაში“) დაბეჭდილია შარსიდან მიღებული კორრესპონდენცია, რომლის ავტორი ახლად დაპყრობილ ქვეყნებში ხალხის გადასახლებას შეეხება. მოგვყავს რამდენიმე ალაგი ამ კორრესპონდენციიდან:

„უეჭველია, რომ ამ ჩვენ ახლად-შეძენილ მასობებში ადგილობრივი მცხოვრებლები—მაჰმადიანები მიდიან მსამაღვითში; მიდიან თითო-ორი კი არა, რამდენიმე ასი და ათასი ოჯახი ერთად. რა არის ამის მიზეზი? ახალი მთავრობის დამკვიდრებით, ამათი ცხოვრება ძირიანად შეიცვალა. მაგრამ გადასახლება ამით არ აიხსნება. ბაქური მაჰმადიანები მშვიდობიანი, მიწის მომუშავე და შრო-

მის-მოყვარე ხალხია. მრთმა რუსის აფიცრმა, რომელმაც კარგათ იცის ამ ხალხის ხასიათი, მითხრა:

„— ძალიან სამწუხაროა, რომ ეს ხალხი მიდის აქედამ. ამათთანა მშვიდობიანი ხალხი ძნელად მოიპოვება; თუ კი მთავრობა წესიერად და კაცურად მოეპყრობა ამათ, რაც უნდა იმას აქნევიან.“

„მრთმა განათლებულმა მაჰმადიანმა ცოტა უნდა იცოდეს და ამასთანავე დაუმატა, რომ აქაური მაჰმადიანები კმაყოფილნი არიან რუსის მმართველობისათ. თუკი არიან ისეთი ჩინოვნიკები, რომელთაც თითქო უნარიან ამ ხალხის გადასახლება, მაგრამ მე ნამდვილად ვიცი, რომ თვითონ მთავრობას არა ჰსურს ამ ქვეყნის დაცარიელება.“

„მაშ რა არის მიზეზი გარდასახლებისა? რისგან არის, რომ საუკუნოებით თავის ადგილ-მამულსა და მიწა-წყალს მიჩვეული ხალხი ეთხოვება ამ ქვეყანას, ჰკოცნის თავის სახლის კედლებს, თითოეულ ხეს თავის ბაღისას და ისე ტირილით გულ-მოკლული სტოვებს ყველა ამას?“

„ჩემის აზრით, გარდასახლების მიზეზი ახლანდელ გარემოებათ არ უნდა მიეწეროს, არამედ ისტორიულად ამ მაჰმადიანთ გულში ჩანერგულ რწმუნებას, რომ „ვიარურები“ ამათი მტერები არიან, რომ რუსები, დღეს თუ არა, ხვალ დაუწყებენ იმათ წვალებასა და შევიწროებას და სხვ. მანსაკუთრებით აშინებენ ამათ იმითი, რომ ჩვენი მთავრობა იმათ სალდათად გამოიყვანს, რომ შინაურული ცოლ-ქმრობითი ამათი ადამი მოიპოვება და სხვ. მშინიანთ კიდევ სომხების შურის-ძიებისა და სდევნისა.“

„მრთის სიტყვით, ამათ მომავლის

ეშინიანთ, და არა ახლანდელი დროისა.“

„რალა თქმა უნდა, რუსეთისათვის ერთი-ორად უფრო სასარგებლო იქნება, რომ ისევ ეს მკვიდრი ხალხი დარჩეს აქ; მოსული ხალხი, განსაკუთრებით სომხები, გამოსწოვენ ქვეყანასა და დარჩენილებს უკანასკნელ წვენსა და წავლენ; და როცა წავლენ, დარწმუნებული იყავით აქაურ დედა-მამას და ხეებს ტირილით არ გამოეთხოვებიან და არ აკოცებენ...“

„რა გვეუწოდება ამ შემთხვევაში? რასაკვირველია, ძალ დატანებით გაჩერება ხალხისა, რომელსაც გადასახლება ჰსურს, არ შეიძლება. მაგრამ საჭიროა, რომ ჩვენ გავაერცელოთ ამ ხალხში ნაპოვლი ცოდნა იმისა—თუ რა განზრახვა აქვს ჩვენს მთავრობას, თუ რა კანონები ჩვენნი, კანონები რომ იმათ არც სარწმუნოებასა და არც შინაურ ცხოვრებას არავითარი შევიწროება და დენა არ მოეღოს და სხვ.“

„ამგვარის საშუალებით შეიძლება ბევრის შეკავება...“

* * * იპერეთიდან გაწერენ, რომ მუთაისის უფლის სოფლებში ამ ყაზად მოსამართლე-მამასახლისების არჩევა არის და ბევრგან ისეთ პირების რჩევენ, განსაკუთრებით მამასახლისებთათა, რომელნიც ხალხის შეწუხებისა და ცარცვის მეტს არაფერს აკეთებენო. შუ. მუთაისის უფლის უფროსი მართალია ამ საგანს ჯეროვან ყურადღებას აქცევსო, მაგრამ ის ვერ იცნობს ყველა კანდიდატებს და ამიტომ შესაძლებელია ისეთი პირები დაამტკიცოს მამასახლისებთ და სუდიებათ, რომელნიც სიკეთეს არ დააყრიან ხალხსაო. თავის ამოსარჩევად კანდიდატები ბევრ ეშაქობასა და გაიძვე-

ასე იათათ იმისთვის მიმყვებარ, გურჯი ჰყოფილხარ, სხვას არც თხუთმეტ მანეთათ წაეყვან. მხლა წყალი გონჯია (ცული).

დავთანხმდი, მეტი გზა არ იყო.

—პარგი ამ ფასს ეხლავე მოგცემ, მაგრამ როდის წამიყვან?

—ბქედგან წაყვანა ძნელი იქნება, ზღვა გონჯია, ისე სჯობია, შენ ხმელეთ წამოხვიდე რითიმე და შორხის ნაპირას დაგხვდებით... პრთინში რა გინდა, რომ მიდიხარ? ბაშკეტი ხომ არა ხარ იქაური?

ჩემ დღეში სიტყვა „ბაშკეტი“ არ გამეგონა და რალაც ნაირი ცული მნიშვნელობა მივეცი ჩემ გულში ამ სიტყვას.

—მე ბაშკეტი რათ ვიქნები, გურჯი ვარ.

ამის შემდეგ იმას ჩემთვის აღარაფერი უკითხავს.

მეორე დღეს გათენებისას ფხვზე ვიდეგ. მზემ თან და-თან იწყო ამოჭყეტო ჰორიზონტიდან და თავისი მაცხოვარი სხივებით გააცხოვლა ბათუმის არე-მარე საითაც გაიხვდავდი, სულ მოძრაობა მოჩანდა. მოჩანდა მოძრაობა, მაგრამ

ამ მოძრაობას ისეთი მზიარულების ბეჭედი არ აჯდა, როგორც ჩვენკენ.

ამ მშვენიერ დილას გაუდღეკი ჩემი დაჭერილი იმერელი ბიჭითა. ბაველით ერთ შოსე გზაზედ.

ზხას აქეთ-იქით გაშლილი, დაობლებული სახნავე მიწები ერტყა. ზოგან კი შეებათ ორი ხარი იმერულათ გუთანში და უცნაურათ ჩიჩქნიდნენ მიწას. მტყობა, რომ აქეთკენ და იმერეთისკენ საზოგადოთ ისეთი მძიმე მიწები არ ყოფილა, როგორც შართლმანხეთს.

მე მიხაროდა, აი ახალ-შემოერთებულ ქართველებს ვნახე და გავიცნობ მეთქი. მაგრამ მალე ეს სიხარულის ნიშნები ერთმა რალაც გარემოებამ მოწმინდა ჩემი გულიდამ. მსგარემოება—აჭარლების გადასახლებას შეეხება. დამწკვრივებულიყვენ საცოდავნი და დატვირთული ცხენებით მიეშურებოდნენ საითკენაცლა.

—ბამარჯობათ! უთხარი მე; მაგრამ ასეთი ზიზლით, სახე ჩამოშვებით შემომხედეს, რომ იტყოდა კაცი, რალა-ზედაც ჩემზე გაბრაზებულნი არიანო.

—საით გაგიწევიათ, ძმაო? რატომ არა-

ფერს არ მეუბნებით, გურჯი ვარ...

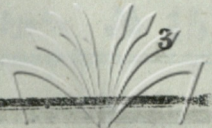
—როგორ გავიგოთ, რომ ვურჯი ხარ? ბონჯაი სომხებსაც უსწავლიათ გურჯული, და გვეუბნებიან: გურჯები ვართო!..

მაგრამ ჩემ კითხვაზე მაინც პასუხი არ მომცეს. მრთა კი წაუჩურჩულა ჩემ მემუსაიფემ: წვეილეთ ჩქარა, ტრაპიზონამდის დიდი გზა გველის. „ტრაპიზონი რომ მომესმა მაშინვე ვკითხვ:—ტრაპიზონს რა გინდათ?“

—მაშ რა ექნათ? ჩვენ ურუსებს ვერ გაუძლებთ. ბეითხრეს გონჯათ მოგეცრობიანო, მანათს დაანახვენ ჩვენდღე-და-კაცებს და ცულ საქმეზედ გამოიპატივებენო. ჩვენ მაკი არ შეგვიძლია მოვითმინოთ!

ბევრი უმტკიცე, რომ ტყუილია, კარგათ იქნებოთ-მეთქი, მაგრამ ამაოთ. „ჩვენმა მოლებმა უფრო კარგათ იციანო“, თქვეს და გაუდგნენ თავიანთ გზას.—

რობას ხმარობენო, მაგრამ ამ შემთხვევაში ისევე ხალხია დამნაშავეო, რადგან ის უფრო ხშირად ისეთს პირებს არჩევს, რომელნიც სხვებზე მომეტებული ნათრევი აყიან და სხვებზე უფრო ბევრს ასწარტალებენ ენას, ლაქლაქობენო.

* * * ზუგდიდიდამ გეწერენ, რომ ერთი ვიღაც სულდგმული (ფრინველიო— ალევგორიულად ამბობს ჩვენი კორრესპონდენტი) გაჩენილა ამ დაბაში, რომელმანც მთელი ქუჩა, რომელზედაც ის სდგას, ისე დასაძაგლავა, რომ კაცს ვერ გაუფელია სიციხელით ამ ქუჩაზედაო. მიღაც ერთი პატიოსანი კაცი ყოფილა ზუგდიდში, რომელიც ყველგან კარგათ იყო თურმე მიღებული, მაგრამ რაკი ამ ფრინველს შეეჩვია, გაუჟღა, წახდა, დავათმყოფდაო ისეო, რომ იმის მორჩენა „შანაოზ ექიმსაც აღარ შეუძლიანო.“ ძორჩესპონდენტი თხოულობს, რომ ვისიც რიგია ყურადღება მიუქცოს ამ „ჭაერის გამრყენელ ფრინველის გალობას...“

„დროების“ კორრესპონდენციი

საინფილო, 9 ივლისს. ჩვენში ეხლა კარგი ამინდი ღვას; მაისის თვეში წვიმები ხშირათ მოდიოდა, გაზაფხულის წინა თვეებში კი სრულიად არ ყოფილა აქ წვიმა; იმ დროს ძალიან ცხელოდა, ასე რომ გაზაფხული ზაფხულობას ჩემობდა.

ამ დროების უსწორ-მასწორობისა გამო, წლეულს ჩვენში ვერაფერი მოსაგალია. პური ძალიან ნაკლებათ მოვიდა. წინა წლებში ჩვენს გლეხს თუ მოსდიოდა 20—30 კოდი პური, ახლა მოუვიდა 5—12; ფეტვების და ჩალოთუქების (ბრინჯის) პირი ჯერ-ჯერობით კარგია, შემდეგში კი რა მოელის ღმერთმა უწყის.

ბაღებზე ყურძენი საკვირველათ ბევრია, ასე რომ არა მგონია ამისთანა მოსავლიანი წელიწადი როდისმე ენახოს ჩვენს გლეხს; მაგრამ, სამწუხაროდ, გაჩენილა აქ ბაღების მტერი— „მტვერი.“ ამ მტვერს ბევრი გლეხის ბაღი სრულიად გაუფუჭებია. მოსავლის მესამედი თუ მოვაგროვეთ, ისიც სასიხარულოაო, ამბობენ ინგლოები.

ხილების მოსავალი აქ მეტათ უხვია. მაგრამ უგზო-უკვლობისაგამო აქავე ღვება.

პარეშუმი სხვა წლებზე წლეულს მეტი მოვიდა და ძვირიც იყო: ფუთი 15—17 მან. ნედლისა.

საზოგადოთ აქ ხალხი მოელის ფეტვების-ჩალოთუქების და ბაღების მოსავალს; თუ კარგი მოვიდა ხომ კეთილიო, თუ არა შიმშილობა გვეწვევაო.

ჩვენს სოფლურ ცხოვრებაში მრავალია სხვა და სხვა ამბები. აი მაგალითებრ ის, რომ აქ შარშანწინ დაიკარგა ერთი გლეხი ა. მ. ქოჯანაშვილი; ეხლა იმის თაობაზე არის დანიშნული

ფიციხელი გამოძიება. შამომძიებელათ არის დანიშნული ერთი წყნარი და გლეხების შემბრალბელი კაცი, რომელიც ყოველის ღონის-ძიებას ხმარობს, რომ საქმესწორეთ გამოძიოს, რომ დაისაჯოს ის, ვინც მართლადაც დამნაშავეა. აქტყუენებს სამს გლეხს, რომელთაც ის დაუხეჩიათო. მკვი აქვს კიდევ სხვა გვამებზე, რომელთაც ერთხელ უთქვიათ ა. მ. — თვის: „ათ ღღემდის შენი კვალიც აღარ იქნება ამ ქვეყანაზე.“ მართლაც ამის შემდეგ მეოთხე დღეს დაკარგულა ის კაცი.

აქ ახლახანს დაწვეს ორი სახლი: ერთი შორალანში და ერთიც ძახში. შარდა ამისა ქურდობაც აქა-იქ ჰხდება. ამის მახეზი არიან უფრო შექელი მულალები, რომლებმაც ამ დღეებში ძახის ინგილოებს მოსტაცეს ძროხის ფარა.

სასულიერო მხარე ანუ სულის განათლება ჩვენს ქრისტიან ინგლოებში სუსტია. ნუ ეწყინებათ სულიერ მამებს, მე ვიტყვი, რომ ისინი თავის ჯიბის გასასუქებლათ არიან აქ და არა ქრისტიანობის და სარმუნოების აღსაყვავებლათ, საწყალი ჩვენი ინგილო მეტად ცრუ-მორწმუნეა, მეტად დაუღვეარი.

მდ. შურმუხმა ძახის აღმოსავლეთი მხარე მოჭამა და ზოგიერთის სახლები კიდევ მოუშლია; ბევრი ნიგვზის და ხილის ხეები წაიღო და მიწები გააფუჭა.

ავათმყოფობა აქ არა არის-რა; მხოლოთ ამბობენ, რომ ძროხის ჭირი გაჩენილაო სხვა სოფლებშიო; ჯერ ჩვენსკენ კი არ არის, — ღმერთმაც დაგვიფაროს. ძროხა აქ ძვირია, რადგან შარშან ჭირმა თითქმის ნახევარი საქონელი გაწყვიტა და ეხლაც გვემუქრება. პურის ფასმაც აიწია: ხუთიდან ათ-თორმეტზე ავიდა.

აქაურ ხალხის გამრყენელ და გამაჩანაგებელ ვაჭრობას ჩვენმა მთავრობამ თითქმის ბოლო მოუღო...
ფ.

უცხო ქვეყნები
საზრუნავთი

მრთს ფრანკუზულს გაზეთში დაბეჭდილია შემდეგი სიტყვა, რომელიც პრინც შეროშ ნაპოლეონს უთქვამს შარონის დეპარტამენტის ქალაქის მილდიეს ბონაპარტისტების დეპუტაციისათვის იმ კითხვაზე— იმედი უნდა ჰქონდეს, თუ არაო, ბონაპარტების პარტიას, რომ თქვენ ამ პარტიის წინამძღვრობას იკისრებთო:

„როგორც გვარის მოთავე და დინასტიის წინამძღოლი, მე ვეცდები შევასრულო ყველა ჩემი ვალდებულება. მაგრამ გთხოვთ, მე თვითონ მოშინდოთ იმ ჟამისა და საათის დანიშნვა, როცა საჭირო იქნება ასპარეზზედ გამოსვლა. ახლანდელი რესპუბლიკური მმართველობა ნამდვილი და კანონიერი მმართველობაა. ამ მმართველობას შეუძლია

დაიმსახუროს, ჩვენი თანაგრძობისათვის არა, პატივისცემა მიიღოს...“
„იპვერია ხალხის სურვილისა და რევოლიუციის ნაშობია; ამიტომ შემდეგშიაც, არისტოკრატიული იქნება ის თუ დემოკრატიული, ყოველ შემთხვევაში ხალხის თავისუფალ ნებისაგან უნდა აღსდგეს.“

„რაც შემეხება მე, ჩემ ღღემა არ ჩავიდნ იმისთანა საქმეს, რომ იპვერის რევოლიუციურ შთამომავლობას არ ეთანხმებოდეს.“

სე ორ-კობად და ორ-აზროვნად, პრინცი შეროში იმიტომ ლაპარაკობს როგორც ამბობენ, რომ ეშინიან საფრანგეთიდან განდევნისა, თუ პარ-და-პირ გამოაცხადა, რომ ის არის საფრანგეთის ტახტის მოცილე და იპვერის აღდგენა ჰსურს.

ინგლისი

სამხრეთ აფრიკიდან მოვიდა ლონდონში ამბავი, რომ ინგლისის აფიცერა— ძერი, რომელიც პრინც ლუი ნაპოლეონს ახლდა, როდესაც ზუღუსების დასათვლიერებლად იყო და მოკლეს, და რომელიც ისე გამოიქცა, რომ არ მოეხმარა პრინცს, სამხედრო სამართალში მიუტყიათ და ამ სამართლის განჩინებით კაპიტანი ძერი უნდა დაეხრეტათ „სიმშთალისათვის“. მაგრამ იქაური ინგლისის ატრიადის უფროსი ლორდ ჩელმზორდი არ დათანხმდა ამ გარდაწყვეტილებაზე და ამის გამო ძერის ახლა ინგლისში გზაენიან განსასამართლებლად.

— შვემო პალატაში დეპუტიტმა ლილკმა შეიტანა 11 ივლისს წინადადება, რომ კოროლეფას ვსთხოვოთო, იხმაროს ჯეროვანი გავლენა მსმალეთზე, რომ მან შეასრულოს ყოველი დაპირებული რეფორმები თავის ქვეყანაში. ლილკი ამტკიცებს, რომ მსმალეთი ამ ჟამად ძალიან ცუდს მდგომარეობაში არისო, იმას მხოლოთ სახელმწიფო წყობილების ცვლილება მოუხდებაო და ინგლისი ვალდებულია, რომ ეს გარემოება მოაგონოს მსმალეთსაო. ამასთანავე ლილკმა გამოაცხადა თავის განკვირება იმის თაობაზედ, რომ ინგლისი არ ცდილობს, რომ მსმალეთმა შეუსრულოს საბერძნეთს იმის კანონიერი მოთხოვნილება. მინისტრმა ბორკმა ამ წინადადების პასუხად სთქვა, რომ მსმალეთი ცდილობს ბერლინის ტრაქტატის შესრულებასაო და რეფორმების შემოდებაც უნდა ხონთქარსო თავის ქვეყანაში; ინგლისი ხელს უწყობს ამ საქმეშიო, მაგრამ ასე მალე ამგვარი საქმეების შესრულება არ შეიძლებაო. რაკი შეეხება საბერძნეთს, იმედი გვაქვსო, რომ მსმალეთი დააკმაყოფილებს ყოველ იმის კანონიერ მოთხოვნილებასაო.

ქართული

განცხადებანი ვიიცვა ძირით

მარიამობის პირველიდან მალაზია
შეაფებით და სხვა რიგი გამართულ-
ობით (შეიძლება უმათოთაც) მარანტო-
ვის პამიატნიკის გვერდზე, ნარიმანოვის
სახლებში.

მსურველს დაწერილებით შეუძლიან
გაიგოს აბესალომოვის მალაზიაში, ს
სახლის ქუჩაზე

მე მოვიტანე კარიჭი და
მომელ გვარი საქონლის
ნიმუშები, რომელთადაც ვი-
ლებ ზაკაშებს კარბის
ვიკრავებით.

მსურველთ შუამლიანთ ნახონ ეს
ნიმუშები უ. არწრუნის ქარვასლაში-
№ 181, სადაც იმეხება გამოსენი-
ლი მოკლე ხნით. პარიჭის ფირმა:
Gilles et Iohan Chandons.

წარმომადგენელი ზ. იეზოვი.

გამოვიდა და ისუილება „ბუტიკობა“

ვოდეგმლი
აკაპი წარმითლისა

ისუილება ჩარკვიანის, მართანოვის დ
ზრიქუროვის წიგნის მალაზიებში, აგრე
თვე უფ. შავერლოვის მაზეთის სააგენ
ტოში, ბუღეღარზე.

დაიბეჭდა და ისუილება
საქართველოს

კალენდარი

შასი 20 კაპეიკი

შედგენილი ი. ლიადისაგან და გამო
ცემული მქ. ხელადისაგან.

თფილისში, ყველა წიგნების მალაზია
ში. ზორში: ძამოვეის მალაზიაში. ქუ
თაისში: პ. მეხნის წიგნის მალაზიაში და
ლორთქიფანის ბიბლიოთეკაში. შოთ,
ში: მლისბარ ბაბლოვთან, მსურვეთში
ბრივოლ ჯინქარაძის მალაზიაში.

მინც 100 ეგზ. ერთთ გაიწერს
იმას ეგზემპლარი 15 კაპეიკათ დაეთ-
მობათ.

ისუილება უ. ჩარკვიანის წიგნის მა-
ლაზიაში

ჭუთაისში

კ. მესხის წიგნის მალაზიაში

ი სიღება უამდევი წიგნები:

1) სიტყვანი და მოკლკრავანი—
თქმულნი იმერეთის ეპისკოპოსის მამ-
რიელი მიერ. შასი 1 მან. და 50 კ.

2) იგივე, უკეთეს ქალაღზე დაბეჭ-
დილი. შასი 2 მან.

3) რუსული დასაწყისი ენის კუთხი
ქართველთათვის (Практический на-
чальный курс рус. языка для дружин-
—შედგენილი ბ. კ—შვილის მიერ. შა-
ი—60 კაპ. მინც 20 წიგნზე მომეტე-
სბუღს იყიდის, ეგზემპლარი დაეთმობ
50 კაპეიკად.

4) დედა ენა—ი. ზოგებაშილისაგან,
50 კ.

5) სიბრძნე სიცრუის წიგნი შა-

- 6) ზუნების კარი—ი. ზოგებაში-
ლისაგან — — — — 70 კაპ.
- 7) პატარა ბიბლიოთეკა—იმიხვე
— — — — — 10 —
- 8) ლოსვანი, შედგენილი მღვ. ლამ-
ბაშიძისაგან — — — — 20 —
- 9) ნინო, მოთხრობა თ. რაფ. ქრის-
თვისა — — — — — 15 —
- 10) თამარ ბატონიშვილთ—დრამა
5 მოქმ. — — — — — 30 —
- 11) არანაპა, პოემა ბ. წერეთლისა
— — — — — 20 —
- 12) სამზარეულო, ბარ. ჯორჯა-
ძისა — — — — — 50 —
- 13) — ჟარამანია—პირველი ექვსი
- 14) რძალი, მული და მამუნიკაში—
სასოფლო შემოღებს უმოკლვე
რი წიგნები მიეხება ნაკლებ შასათ

მალაზია იმყოფება მინალოვის ქუჩა
ზე, ხაყაზოვის სახლებში ძლუბის ქვეშ

დაიბეჭდა და ისუილება

მერვე კარი

„ჟარამანიანისა“

ქუქიის ხიღზედ, მართანოვის წიგნის მა
ლაზიაში მირზოვეის ლუქნებში.

და აგრეთვე ისუილება იქვე I, II, III
IV, V, VI და VII კარი ჟარამანიანის
შასი 40 კაპ.

რბ. გზა.	ლილა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მან კაპ.	მაზანდა	მან კაპ.	თფილისის სამკურნალო.
თფილისი	9 21	5 18	8 კაპ.	მ. კაპ.	მ.ცი სიტყვა თფილისიდან		თფილისი 11 იელისს.		მრგენ. მ.იდ., წინამძღვროვ. სახლი.
მცხეთა	10 11	6 27	85	44	ძაგახის აქეთა მზრის ყველა		შვე. თეთ. ბანჯისა ფუთ.	2 20	აგათმყოფებს მიიღებენ ყოველ
ზორი	11 58	9 43	3	1 53	ქალაქებში	50	შვე. წითელი	1 60	დღე დილის 8 საათიდან 10-დინ.
ხაშური	1 29	11 57	4 73	2 42	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს,	2	ჭერი ფუთი	1 30	მ. რ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს. ლისიცივი და
სურამი	1 44		4 90	2 61	პეტერბურგს, მარაგს.	2	ბაზა მრგენისა, ფუთი.	8 20	მარაღვეილი—შინაგ. აგათმყოფობის.
ქვრილა	5 49		7 21	3 69	მსმალეოში, შევიტარაოში.	3	ბაზა მრგენისა, ფუთი.	9 40	სამშაბათს: მერმიშვილი და
რონი	6 57		8 44	4 31	იტალიაში და საფრანგეთში.	3 50	ბაქალი თუშური ფუთი.	8 40	ბაზოგი—გულისა და შინაგ. აგათ-
სამტრედია	7 51		9 66	4 93	ინგლისში.	3 75	ბაქალი თუშური ფუთი.	8 40	მყოფ.; რეიხი—თვალის, შურაგ-
ახალ-სენაკი	8 43		10 71	5 47	უოჩბა		ბაქალი თუშური ფუთი.	4 20	ლევი—კანისა და ვენეროულის,
ფოთი	9 50		12 24	6 26	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარე- თე, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ		ბაქალი თუშური ფუთი.	2 10	ბაზოგი—ქალისა და ბაგვეებისა
შოთი	9 3				დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და		ბაქალი თუშური ფუთი.	5 80	მ. თ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს. ლისიცივი—ში-
ახალ-სენაკი	10 14		1 53	7 8	ბუთშ. მსურ.—პარასკ. და ორშ. ძა-		ბაქალი თუშური ფუთი.	7 60	ნაგ. ბაბაგი—ნგრების.
სამტრედია	11 5		2 61	1 33	ხეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაი-		ბაქალი თუშური ფუთი.	12 35	ხუთ შაბათს: მერმიშვილი—ში-
რონი	12 13		3 84	1 97	სიდან: თფილისისა და შოთისაკენ—		ბაქალი თუშური ფუთი.	8 1	ნაგ. აგათმყოფ. და შურაგლევი—კანის
ქვრილა	1 18	ლაშე.	5 3	2 56	ყოველ დღე კვირას გარდა. მსურ-		ბაქალი თუშური ფუთი.	9 0	და ვენეროულის.
სურამი	5 12	1 10	7 34	3 74	გეთს—ორშ. და პარასკ.		ბაქალი თუშური ფუთი.	4 50	პარასკევეს იქნებიან: ლისი-
ხაშური	5 39	1 37	7 51	3 84	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	კაპ	ბაქალი თუშური ფუთი.	7 10	ცივი, ბაბაგი, ბაბაგი და ბაზოგი.
ზორი	7 5	4 8	9 24	4 73	და სამზღვარ გარეთ:		ბაქალი თუშური ფუთი.	5 70	შაბათს: მერმიშვილი, რეიხი და
მცხეთა	8 50	6 59	11 39	5 82	ლა წიგნის	3	ბაქალი თუშური ფუთი.	13 20	შურაგლევი.
თფილისი	9 31	7 56	12 24	6 26	დაბეჭდილის (სამი მისხალი).	7	ბაქალი თუშური ფუთი.	6 70	მ. რ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს. ლისიცივი—